Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr, în Budapesta: A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat; în Bucurescí: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese lunī 20 fr., pe trei lunī 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorī.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunī 5 fl., pe trei lunī 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 193. Brașov, Lunī-Marțī 3 (15) Septemvre 1896.

Comitetul central săsesc.

Astăḑī se întrunesce în Sibiiu comitetul central al partidei așa numite poporale săsescī („Sächsische Volkspartei") din Transilvania.

Cetitorii noștri sunt informațī despre acéstă întrunire, ce se va face cu scop, de-a se sfătui asupra conchiămărei unei conferențe naționale săsescī („Sachsentag").

Firesce, că pe noi Românii numai în linia a doua ne interesézā pașii întreprinșī de către conducerea partidei naționale săsescī. Dér cestiunea convocărei în timpul cel mai apropiat a unei conferențe naționale săsescī ne atinge mai de-aprópe și mai de-a dreptul astăḑī, după-ce abia au trecut patru lunī de când guvernul și organele lui au împiedecat întrunirea conferenței naționale române, ce avea sě se țină la 15 Maiŭ a. c.

Nu scim, cum mai stă acéstă afacere. Era vorba odată de un recurs, ce s'a înaintat în contra oprirei conferenței. Ce s'a făcut cu acest recurs, ce sórte a avut, resolvatu-s'a orī nu și cum s'a resolvat? — Despre tóte acestea nu avem nicī o cunoscință. Atâta vedem și scim, că conferența ni-a dus'o apa Tisei.

In asemenī împrejurărī trebue sě ne intereseze îndoit întrebarea: că óre același guvern, care a oprit ținerea conferenței nóstre românescī astă-primăvară, pe cuvênt, că statul maghiar nu póte tolera gruparea în partide după naționalitățī: da-va voiă Sașilor sě-șī țină conferența partidei lor naționale?

Intrebarea acésta și-au pus'o și Sașii, carī au stăruit pentru grabnica convocare a unui „Sachsentag". Trebue sě fim în curat, ḑiseră ei, décă guvernul voesce sě aplice și față cu noi aceleașī měsurī și décă va cuteza sě ne confisce dreptul de întrunire, cum ni-au confiscat nu numai unul din drepturile nóstre garantate.

Ei bine, cei ce stăruiau astfel erau Sașii „verḑī", ér majoritatea oportunistă le rěspundea prin „Sieb. d. Tgbltt", că nu se simte trebuința pentru ținerea unui „Sachsentag". După vre-o două lunī însě se schimbă de-odată tactica celor din comitetul central. Oprirea unei întrunirī, ce avea sě se sfătuéscă asupra serbărei lui St. L Roth la Mediaș, produse mare iritațiune între Sașī. Atuncī cei din Sibiiu se grăbiră a conchiăma așa ḑisul comitet central restrîns, ca sě se consulteze asupra ținerei unui „Sachsentag".

Acest comitet restrîns a hotărît sě pună decisiunea în mâna comitetului central augmentat și acest comitet își ține aḑi ședința în Sibiiu.

Aicī găsim cu cale a arăta, cum a fost augmentat séu întărit în puterea organisației, ce și-a dat'o partida națională săséscă, comitetul central din Sibiiu, care constă din 7 membri. Din fiă-care district séu comitat, comitetele districtuale au ales din sînul lor câte opt membri și patru suplențī cu însărcinarea, de a lua parte la întrunirea comitetului central săsesc.

In trecĕt voim sě observăm, că modul acésta de representare a tuturor districtelor în comitetul central augmentat ni-se pare a fi practic și bine chibzuit pentru a da votului comitetului central greutatea de lipsă. Este o modalitate, ce n'a fost adoptată în organisația partidei nóstre naționale și acésta, precum am esperiat, n'a fost decât numai spre paguba ei.

Sě trecem însě la obiect.

Intru cât-va surprinșī de întorsětura, ce s'a sěvîrșit în cestiunea „Sachsentagului", Sașii „verḑī" din nou își pun întrebarea: cum se face, că acum de-odată se simte trebuința unei conferențe naționale săsescī și din partea oportuniștilor? Recunósce-va ministrul-președinte dreptul Sașilor de-a se întruni când vréu și lua-va astfel înděrět vorba lui despre neîndreptățirea grupărilor după naționalitățī? Orī că br. Banffy va cere anumite garanții dela Sașī, carī sě-i facă cu putință a-șī acoperi retragerea dinaintea șovinismului unguresc?

„Banffy", ḑice „Kronstädter Zeitung", trebue sě-șī pună carul în pietri spre a lua „Sachsentag"-ului timbrul sěu strict național săsesc, cel puțin înafară. De-i va succede acésta, atuncī n'are sě se témă, că ai sěi îi vor face imputărī, ba se póte chiar făli, că érășī a făcut ceva pentru „idea de stat". Și se pare într'adevěr ca și când de aceea Banffy ar fi pus condițiunī privitor la permisiunea ținerei „Sachsentag"-ului, căcī la ordinea ḑilei comitetului central s'a pus și schimbarea câtorva dispozițiunī ale punctului 8 din programul național săsesc".

Cu un cuvênt Sașii „verḑī" se tem, ca nu cum-va înděrětul propunerilor de modificare a programului săsesc sě stea Banffy, dela care Sașii nu se pot aștepta la nicī un bine, și ca nu cum-va ținta acestor modificărī sě fiă, de-a paralisa opoziția în sînul Sașilor și de-a sacrifica vre-un drept de dragul curentului, ce domnesce în Ungaria.

Părerea acésta, eșită chiar din sînul Sașilor nemulțămițī cu mersul lucrurilor, nu este un bun prognostic pentru viitórea conferență a Sașilor.

Dér sě așteptăm sě vedem, ce direcțiune vor lua lucrurile puse la cale de d-nii Wolff și Companiă din Sibiiu.

CRONICA POLITICĂ.

— 2 (14) Septemvre.

Ḑiarele opoziționale din Budapesta afirmă, că **starea parlamentară în Ungaria** nicī-odată n'a fost atât de nesigură ca acuma. Fiă-care o simte acésta, și agitația generală o mai măresce și apropiarea nouělor alegerī. Parlamentul se ocupă numai cu proiecte mai neînsěmnate, și nimenī nu prevede și nu scie ce va urma după acésta, nicī chiar membri partidei guvernamentale, deóre-ce Banffy tace și lucră în ascuns. Mulțī sunt de părere, că ministrul-președinte ascéptă sě se adune comisiunile cvotei și numai după hotărîrea acestora sě se decidă, ca séu sě aștérnă proiectul privitor la *provizoriu* și sě *disolve camera*, séu sě între în pertractarea *budgetului* pe anul viitor. Alții însě, și mai ales cercurile opoziționale, țin ca sigur, că în Octomvre va fi disolvată camera, ér în Noemvre se vor face *nouěle alegerī*. Situația parlamentară devine încurcată mai departe și prin aceea, că nu esistă program al lucrărilor și că cei mai mulțī deputațī sunt interesațī acum de conferența interparlamentară.

*

Ḑiarele maghiare sunt fórte supěrate pe **atitudinea antimilenară** ce o observă **Croații** din partidele lui *Starcevicī* și *Strossmayer*. Am fost amintit de refusul învitărei ce-a făcut'o ministrul croat Iosipovicī redacțiunei ḑiarului *„Hrv. Domovina"*, ca sě ia parte la serbările inaugurărei monumentului milenar din Zimony. Acum tot așa a făcut și redacțiunea ḑiarului *„Obzor"*, precum și însușī episcopul croat *Strossmayer*, care îi trimise ministrului Iosipovicī înděrăt învitarea. Mai departe e interesant, că tóte ḑiarele opoziționale, ocupându-se cu primirea unui grup de visitatorī croațī la espoziția din Budapesta, *protestéză energic* contra acelui pasagiu din vorbirea fișpanului Kovacevicī, ținută cu ocasiunea primirei, în care el accentuéză că Croația și Ungaria forméză un stat, și că Croația are de a mulțămi Ungariei susținerea naționalității sale.

*

Cercurile panslave din Petersburg, se ḑice, că ascéptă fórte mult dela legătura ce s'a încheiat între **Muntenegru și Italia**. Ele susțin, că *Italia va ieși din tripla alianță* și irridentiștii vor începe din nou a *agita contra Austro-Ungariei.*

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Civilisația Egiptului.

(Urmare.)

Ca sě se pótă face o idee despre grija ce punea Egipteanul antic la conservarea cadavrelor, e nevoe sě vedem, ce se petrece în acele stabilimente mortuare în epoca, care arată apogeul civilisațiunii și culturii Egiptului (Pompeyo Gener, La Mort et le Diable, pag. 33):

„In centrul Necropolei este așeḑat laboratoriul sacru. Acolo se administréză mortului preparațiile, care-l vor preserva în contra acțiunei disolvante a elementelor. In acest imens edificiu, compus dintr'o lungă serie de sălī uniforme, îmbălsămitorii lucréză în tăcere sub controlul preoților lui Oziris. Cadavrele rigide sunt întinse pe mese de marmoră verde. Anatomiștii, armațī cu cârlige lungī și cu scalpele ascuțite, operéză estracțiunea creerului prin găurile nasale și aceea a intestinelor pe partea stângă. Alăturī, într'o altă sală, chimiștii topesc bituminea în căldărī marī de cupru, disolvă reșinele și esențe volatile, pe când alții taie lungī fășii de pânză ceruită, cu care învăluiesc cadavrele după ce s'au îmbălsămat. Mai departe, sculptorii sunt ocupațī să modeleze lăḑī de carton (cartonul egiptean se făcea dintr'o pastă compusă din bumbac, amestecată cu un fel de gomă tare și cu puțin ipsos), după forma momiilor ce trebuiau sě fiă închise în ele. Odată uscate, aceste sicriurī treceau în mâna pictorilor, carī desinau pe capac chipul cadavrului. Intr'o altă sală se lipesc sulurī de cupru; în alta se sapă sarcofagii în granit roșiatec și în basalt negru. Intr'o altă sală, mai retrasă, scribii scriu cartea morților pe foi de papyrus, carī se depun pe cosciugul mortului. Unii acoperă cadavrele cu fâșii, alții îl zmălțuesc. La unii se pun peruce și bărbī false; la alții se pune în palmă un pumn de grâu. (Grâul era considerat la Egiptenī ca simbolul învierei, pentru că, odată ascuns în pământ, el renăștea); mai departe este locul unde se depun morții, așteptând momentul de a fi conduși în necropolă. Cu un cuvênt, nu e nimenī subt acest acoperiș sacru, care sě nu coopereze la confecțiunea împachetării funebre, și cu tóte astea fiă-care lucréză într'o tăcere absolută. Nu s'aude alt sgomot decât șuerătura produsă de fieberea cazanului și scârțîitul înăbușit al pilei, care netezesce arama, séu în fine loviturile de ciocan singuratece, ce cad în cadență peste fórfecele, care sapă bazaltul.

„Egipteanul este îmbălsămat potrivit cu clasa din care face parte. Fâșiile, zmalțul, ornamentele, sarcofagele, tóte acestea depind de rangul ocupat de mort pe când trăia. Pătrundețī în ultima încăpere a laboratorului sacru, acolo unde sunt depuse momiile, și o sě vě convingețī, că ele aparțin la clase atât de deosebite, încât nu se asémĕnă decât prin aceea că tóte nu putrezesc. Cadavrele legate cu fâșii de purpură, care exală mirosurī tarī, au ochii smălțuițī, unghiile și dinții daurițī, și carī au pe cap o perucă buclată cu simetrie, represintă de sigur momia unui faraon. Ea va fi înfășurată în cincī sulurī și, ca și când aceste precauțiunī n'ar fi de-ajuns ca sě apere cadavrul regal, colo în mijlocul pustiei, un monument colosal, construit anume, îl așteptă, spre a-l păzi de vecī în sînul sěu de piatră.

„Mai alăturī se observă niscarī momii, cu un aspect îngrozitor, avênd înfățișarea de bestii sělbatice și fiind acoperite cu stofe věrgate. Acestea sunt momiile preoților; ele sunt închise în cosciuge decorate cu ieroglife, carī esprimă rugăciunile adresate divinităților, cărora aceștī preoțī își sacrase viața.

„Celelalte momii înfășate cu largī bande portocalii, și carī au o atitudine castă sunt momii de femei. Cele carī au unghiile și buzele aurite și carī sunt împodobite cu giuvaerurī bogate, sunt momiile cucónelor din lumea mare; ele 'șī pórtă podóbele și după mórte.

„Acéstă mulțime de momii inconjurate de bande sěrace, făcute din pânză grósă și apărate numai de o ladă grosieră, făcută din carton zugrăvit, sunt trupurile reprobaților — robilor. O baie de Styx lustrat a fost de ajuns sě preserveze cărnurile lor. Ce sunt óre acele momii diforme, așeḑate în lăḑī de lemn de palmier

Privitor la ocuparea postului de **ministru de esterne** rusésc i-se anunță din Petersburg lui „*Pol. Corr.*“ că ea se va face numai după întórcerea Țarului din călătoria sa. *Șișkin*, actualul conducător interimal al ministerului, se dice că are puține șanse de-a fi numit ministru, apoi alțî doi candidați, despre carî se face amintire, adecă *Staal* și *Mohrenheim* sunt prea bătrânî pentru acel post. Rămâne, ca Țarul să alégă între diplomații *Kapnist*, *OstenSacken* și *Nelidoff*, d'intre carî contele *Kapnist*, actualul ambasador rusésc la curtea din Viena, are mai multe prospecte de-a fi încredințat cu conducerea politicei esterne.

*

Din *Paris* se depeșéză, că după finirea conferenței interparlamentare din Budapesta, deputatul italian, marchisul **Pandolfi**, în înțelegere cu *Liga franco-italiană*, are de gând să convóce pe toți membrii francesî și italienî ai conferenței la o adunare, în care să discute asupra raportului dintre Francia și Italia.

La călătoria Țarului.

Privitor la călătoria părechei imperiale rusescî se depeșéză din Paris, că alaltăerî s'a ținut acolo un *consiliu ministerial*, sub presidenția lui *Faure*, în care ministrul de esterne frances *Hanotaux* așternù *programul serbărilor*, ce se vor arangia în Paris în onórea împăratului și a împărătesei rusescî.

Diarul „*Temps*“ publică programul în următórele liniamente:

Majestățile lor rusescî, însoțite de marea ducesă Olga, vor sosi la Paris în diua de 6 Octomvre, la óra 10 diminéța, și vor dejuna la ambasada rusésca. Apoi vor asista la un Te-Deum în biserica rusésca, în urmă vor face o visită la Eliseu d-lui Felix Faure. Acesta le va înapoia visita la ambasada rusésca. După amédi se va face presentarea corpului diplomatic. Séra mare prând la Eliseu, urmat de o representațiune de semi-galâ la teatrul frances.

In diua de 7 se va face visitarea celor mai însemnate monumente și va fi representațiune de galâ la Operă.

In diua de 8 se va ține revista trupelor. După amédi se vor arangia serbărî la Versailles și séra iluminație. Plecarea va urma în timpul nopței.

*

Diarul „*Berliner Tageblatt*“ publică următórele enunciațiunî ale unui însemnat diplomat german, nenumit, care a asistat la serbările din Breslau și Görlitz:

„Țarul n'a făcut în toastul său amintire de tatăl său. Că s'a folosit de limba francesă, nu e de mirat, căcî decă ar fi vorbit rusesce, nu-l înțelegea nimenî, ér nemțesce nu scie vorbi cum se cade. Despre politica orientală nu s'a discutat aprópe nimic în Breslau. Ce privesce visita Țarului în Francia, diarele francese esageréză totul pentru de-a îmbăta pe cetitorî. Rusia, și fără de convenție, trebue să-i fiă recunoscătóre Franciei, deóre-ce Francia a jucat față cu ea totdéuna pe bancherul liberal; amêndouĕ statele vor merge împreună, până ce vor avé interese comune“.

O voce germană
despre societățile de maghiarisare.

„Allgemeine Zeitung“ în numĕrul său de Sâmbătă, 12 Sept. n. c. se ocupă în articolul de fond cu așa numitele societăți „culturale“ maghiare din ocasiunea congresului acestora ținut la Budapesta.

Inte cei d'intâiu vorbitorî la acest congres a fost contele Gavriil Bethlen, președintele „Kulturegylet“-ului ardelenesc. Acesta, ocupându-se cu datoria și scopul societăților „culturale“ maghiare, a dis între altele, că nu esistă un al doilea stat ca și Ungaria, în care națiunea domnitóre să fiă silită să se consolideze în societăți, pentru ca să-șî apere sângele propriu în contra *desnaționalisării*. „Avem dreptul, ba chiar suntem datorî să ne apĕrăm“, dise falnicul conte maghiar.

Fóia germană adaugă la acestea: Societățile culturale maghiare voesc să fiă mai 'nainte de tóte societăți de apĕrare. Dér că cine sunt inimicii contra cărora trebue să se apere, acésta nu o spune vorbitorul. Dreptul și datorința de-a se apĕra pe sine ar trebui însĕ să li-se concédă nu numai Maghiarilor, dér *nicî Nemaghiarilor să nu le fiă interdisă și oprită apĕrarea națiunei lor*.

Tot la acest obiect a vorbit și Berzeviczy. Acesta a dis în vorbirea sa: „Nu voim să desbrăcăm nicî o națiune de caracterul ei național, nicî să-o impiedecăm în desvoltarea individualității ei, ci *scopul* societăților nóstre culturale *este lățirea spiritului patriotic de alipire către stat și către națiune*, și lățirea cunoscințeî limbei maghiare, care are lipsă orî-care cetățean în interesul său propriu.“ (Asta nu-i despoiare de caracter național, cocóne Berzeviczy?)

Apponyi încă a vorbit la acest congres, și anume în sensul următor: „Nu ar fi corect din partea nóstră, décă am căta să împedecăm nisuințele culturale nemaghiare. Cu tóte acestea este datorința statului a se îngriji, ca aceste nisuințe să nu ajungă în conflict cu condițiunile fundamentale ale ordinei de stat și ale *unității* naționale (vré să dică maghiare). Sub acéstă priveghere Nemaghiarii se pot mișca liberî, și când factorii vor sta la înălțimea chiămării lor, atuncî și desvoltarea spirituală nemaghiară póte să devină un organ mijlocitor al patriotismului maghiar.... Cultura maghiară trebue să caute să întărésca și perfecționeze acea putere atractivă care are să-o execute națiunea (se înțelege maghiară) asupra cetățenilor de limbă maghiară (frumos joc de cuvinte!)

Fóia germană face la acestea următórele observărî:

Ar trebui să consimțim cu aceste *idei* frumóse, décă nu ne-ar face să ne îndoim de realisarea lor *faptele carî nu corespund de loc enunciațiunilor* acestora humane. Drept dovadă servesc cuvintele pronunțate cu ocasiunea acestui congres: „Budapesta este aprópe tótă *maghiarisată*“. La ce altceva, décă nu la maghiarisare țintesce „societatea de magiarisare“, care este viu sprijinită de ministrii!

Articolul se încheie cu cuvintele: „Și de astă dată vorbele și faptele nu stau în consonanță unele cu altele“.

D.

Programul de recepțiune al monarchului nostru în România.

Programul, după care se va face recepțiunea împĕratului Francisc Iosif în România, este deja alcătuit, și imediat după sosirea Regelui Carol în Bucurescî i-se va așterne spre aprobare. Ĕtă după „Epoca“, planul general al programului:

MM. LL. însoțite de suite, adecă de d-nii conte Goluchowsky, generalul Beck, șeful marelui stat major austriac, generalul Paar și generalul Bolfrass, generalul Vlădescu și colonel Priboianu, vor pleca cu un tren special dela Mehadia la 15 Septemvre órele 9 și jumătate séra. Trenul regal va sosi la Vârciorova la órele 10 séra, unde MM. LL. vor fi întêmpinate de d-nii Dum. Sturdza, general Budișteanu, general Comăneanu, comandantul garnisónei din T.-Severin, d-l general Berendei, comandantul corpului II de armată, prefectul Ghelmegeanu din Severin și d-l Saligny, direct. general al C. F. R. O companie de infanterie, înșiruită pe peronul gării, va da onorurile militare.

Tot la Vârciorova se vor afla și delegații coloniilor austro-ungare din Bucuresci, Craiova și T.-Severin.

O musică militară va cânta imnul austriac „Gott erhalte“. Gara va fi splendid decorată cu steagurî, covóre și girlande de florî și de brad.

La órele 10.20 trenul regal condus de d-l Saligny, va pleca spre T.-Severin, unde va sosi la 10.35. Gara deși va fi decorată, totușî din causa că MM. LL. se vor retrage pentru a se odihni, nu se va face nicî o primire deosebită. Tot astfel și la gările din Craiova și Slatina. Garnisónele locale se vor afla însĕ în mare ținută pe perónele gărilor respective.

Lunî 16 Septemvre, diminéța la órele 5.17, trenul regal va intra în gara Pitești. MM. LL. vor fi întêmpinate de A. S. Regală Principele Ferdinand, d-nii P. Poni și An. Stolojan, episcopul Timuș, prefectul Manolescu, primarul local și autoritățile militare în cap cu d-nul general Crutescu și colonel Gianoglu.

E probabil, că MM. LL. vor pleca de aicî la Curtea de Argeș, unde vor sosi la órele 6.30, și după o óră se vor întórce la Pitești și la órele 10.45 vor sosi în Bucurescî.

La gara de Nord MM. LL. vor fi întêmpinate de M. Sa Regina, A. Sa Regală Principesa Maria, de tóte autoritățile civile și militare din Capitală. Armata va fi înșiruită de a lungul căilor Grivița și Victoria, precum și de-a lungul Bulevardului Elisabeta, până la Cotrocenî. Cortegiul va pleca la Palatul dela Cotrocenî, unde va fi reședința Împĕratului Francisc Iosif.

La órele 12 și jumătate va fi un dejun intim la Castelul Cotrocenî. După amédi, la órele 4, M. Sa Împĕratul va face o visită la Palat MM. LL. Regelui și Reginei. Apoi, la órele 5, în sala cea mare a tronului va primi delegațiunile și va acorda câte-va audiențe.

La órele 7 séra se va da un mare prând de 150 de tacîmurî, la care vor fi invitațî toțî fruntașii vieții nóstre publice, precum și demnitarii Statului. După prând va fi o mare recepțiune, la care vor fi învitate și dómnele de societate. Capitala va fi iluminată à giorno.

La órele 8 și jumătate séra vor fi două retragerî cu torțe, una a cetățenilor Capitalei și alta a coloniei austro-ungare. La óra 9 séra M. Sa Împĕratul, însoțit de MM. LL. Regele și Regina și AA. LL. RR. vor merge în trăsurî deschise prin calea Victoriei și Bulevardul Elisabeta la Castelul Cotrocenî.

A doua di, Marțî 17 Septemvre, la órele 7 diminéța, se va începe revista trupelor concentrate pe platoul dela Cotrocenî. *M. Sa Împĕratul, care în ajun va fi numit comandant de onóre al unui regiment de artilerie, va purta uniforma de colonel român de artilerie, cu cordonul Stelei României*, ér M. Sa Regele va purta uniforma de colonel de infanterie austriacă. După ce se va face revista trupelor, M. Sa Împĕratul va lua loc în fața imensei tribune ce se va ridica pentru public și alăturî de chioșcul M. Sale Reginei, unde vor fi primițî și membrii corpului diplomatic cu soțiile lor. Împĕratul va fi în fruntea unui strălucit Stat-major, compus din Statul Major român, din Suita militară a M. Sale și din atașații militarî străinî. După câte-va minute se va da semnalul defilărei.

M. Sa Regele în uniformă de colonel austriac, fiind proprietar al regimentului din Budapesta, va înainta în fruntea trupelor române și după obicînuitul salut milităresc, va presenta M. Sale Împĕratului raportul de di asupra trupelor. Apoi Regele va lua loc alăturî de Împĕrat primind defilarea.

După defilare Împĕratul va ține un cerc cu generalii românî și cu atașații militarî străinî și apoi împreună cu MM. LL. și cu AA. LL. RR. se va retrage la Cotrocenî, unde vor lua dejunul.

In aceeașî di, la órele 2 după amédi, MM. LL. și AA. LL. RR. urmate de suite, vor merge cu un tren special la forturile Otopenî și Chitila, asistând la exercițiile de tir și de tragere asupra cupolelor. La órele 3 și jumătate MM. LL. și AA. LL. RR. vor pleca dela gara Chitila spre Sinaia.

SCIRILE DILEI.

— 2 (14) Septemvre.

M. S. Regele și **Regina României** sosesc astădî la Sinaia, întovărășite de A. S. I. principesa de Saxen-Meiningen, sora împĕratului Germaniei.

—o—

La scólele din Blașiu spune „Unirea“, că s'au înscris pentru anul scolatic 1896/7, 793 scolarî, anume: la *gimnasiu*, unde clasele I, II și III și în anul acesta sunt paralele, 459 (cu 66 mai puținî ca în anul trecut); la *preparandiă* 116 (cu 17 mai multî decât în anul trecut); la *scólele elementare* 90 (cu 34 mai puținî decât în anul trecut); la *scóla de fetițe* 128 (cu 10 mai puține decât în anul trecut). In internatul Vancean de studențî s'au primit 117, ér în cel de fetițe 70. La cursurile teologice încă vor fi 55—60 de ascultătorî. La scólele elementare de băețî și fetițe nu s'au încheiat înscrierile. *Esamenul de maturitate corector* s'a ținut în 10 Sept. n. c. sub presidiul directorului suprem Kuncz Elek. La esamen s'au supus 3 maturisanțî căduțî din câte-un obiect dela gimnasiul din Blașiu și 10 dela gimnasiul din Năsĕud. Din cei dela Blașiu doi au fost declarațî maturî, ér unul a fost relegat încă pe 3 lunî; dintre cei dela Năsĕud au repețit esamenul cu succes 7, au cădut din nou 3.

—o—

Nou mareșal de curte. Din Viena se depeșéză, că Majestatea Sa monarchul a numit mareșal de curte în locul decedatului conte Anton Szecsen, pe contele Bela *Cziraky*, fost șef de secțiune în ministerul de esterne.

„și cu conturur neregulate? De ce óre „exală mirosul empireumei? Și de ce li-s'au „aplicat mai multe straturî de sare? Aceste „corpurî au fost desfigurate de bóla numită „elefantiasis, séu mâncate de lepră; ér chi„mia sacră opresce acum, în mórte, corup„țiunea, ce odinióră neputincióră a fost „să-i scape în timpul vieței“.

Alăturî cu cadavrele umane momificate, găsim și cadavre de animale, ba chiar și unele plante se supuneau efectelor chimiei sacre. Se îmbălsămau, cu alte vorbe, adică se imortalisau, și unele animale și plante.

Ĕtă cum se esplică acest fapt.

Printr'o tradiție, aprópe inconscientă, Egipteanul antic scia, că în acéstă țéra nu esitase vre-odată popor autochton. Rândurî, rândurî, și la epoce mai mult orî mai puțin depărtate, ómenî de prin alte părțî năvălise, și acești ómenî nu prea semĕnau între dânșii. Chiar acum, pe lângă Egipt esistau popóre, la carî, și ca înfățișarea și ca moravurî, Egiptenii observau deosebirî. In fața acestor constatărî, Egipteanul, cu simțul său de observație atât de bine desvoltat, a conchis, că nu esistă unitate de rasă, și, neputând încă să formuleze adevĕrul sciințific, la care nicî astădî n'am ajuns a fi în stare să stabilim, a fost fatalmente condus să considere și pe ómeuî și pe animale, ba chiar plantele, ca pe nisce ființe făptuite de unul și acelașî creator — Nilul, representat subt atâtea forme —; prin urmare, ca și dênșii, ele aveau dreptul la nemurire.

Unele pasărî și animale, conduse de instinctul lor de conservare, esecutau anume mișcărî, presentau unele trăsurî caracteristice carî coincidau cu anumite fenomene destul de bine cunoscute de Egipteni. Așa, Ibis sosea tot-deuna înainte de crescerea Nilului. Egiptenii își închipuiau, că acéstă pasăre 'șî avea locuința prin ținutul misterios și necunoscut de unde pornea Nilul, și că d'acolo ea pleca la timp, spre a anunța locuitorilor sosirea undelor destinate a uda și fertilisa pămêntul. Ibis era decî o prevestitóre de bunătățî, și Nilul nu pută să aibă un mesager mai sigur și mai caracteristic spre a anunța copiilor lui sosirea tuturor bunătăților. Era decî divinisată acéstă pasăre. — Crocodilul încă simțea sosirea apelor marî; de unde, până aci, el se arăta veșnic la supra-față, înainte de-a sosi epoca inundațiunii însĕ el se scufunda în apă. — Leul de-asemenea, fugea spre pustie la aceeașî epocă și nu se reapropia decât după ce se retrăgeau apele. (Gener. Op. citat).

Se înțelege, că Egipteanul, cu simțul lui eminamente cercetător, era condus să atribuie acestor animale o putere de discernământ mai mult séu mai puțin caracteristică, un fel de forță de a prevede séu, cel puțin, de-a presimți evenimente și fenomene, menite a juca un rol însemnat în viața lui proprie. De aci și până a le considera ca pe nisce ființe dotate cu suflarea divină, distanța nu era destul de mare, pentru ca imaginația lui, atât de abondentă, să nu o pótă străbate.

Suntem dér nevoițî să admitem acéstă esplicație a faptului cu atât mai mult, că încă din timpul dinastiei a doua, monumentele ne arată o iconografie, în care zeii protectorî ai Egiptului ființéză sub forma diferitelor animale ale locului.

(Va urma.)

Femeile în contra „Ös-Budavár“-ului. Scandalurile neruşinate, ce se petrec în departamentul aşa numit „Ös-Budavár“-al exposiţiei din Budapesta, — scandalurĭ urdite cu învoirea guvernului şi pe *cheltuéla statului*, menite a propaga demoralisaţia şi a batjocuri creştinismul — au îndemnat pe catolicii dela „Alkotmány“ sĕ pornéscă o mişcare între femeile maghiare cu scop de-a protesta în contra acelui „cuib de viţiurĭ“ (Ös-Budavár), „unde prin arătarea în public a unor femei desfrênate se insultă demnitatea femeei şi se insultă Aeela, care a făcut pe femeă egal îndreptăţită cu bărbatul“. „Altkotmány“ îndémnă pe femei, sĕ facă asemenea antisemiţilor din Viena, sĕ se constitue în societăţĭ cu caracter creştinesc şi sĕ tindă astfel a paralisa tóte casinele şi societăţile de lectură, „unde de tóte poţĭ afla, numai o bună societate creştină, numai o bună lectură nu, ci afli acolo spiritul cosmopolit, aĭ căruia representanţĭ, fiă ca privitorĭ, fiă ca activĭ, se desfăteză la scenele scandalóse dela „Ös-Budavár“.

—o—

Deprinderile de arme ale economilor Deja de 20 de anĭ în continuu economii se plâng contra deprinderilor de arme, deórece tocmai atuncĭ sunt siliţĭ sĕ mérgă la deprinderĭ, când lucrul câmpului e în curgere şi cere braţe cât se póte de multe. Precum se vede, plângerile aceste în fine au fost ascultate de autorităţile superióre militare, căcĭ, după cum se anunţă din Budapesta, ministrul de honvedĭ Fejervary a făcut întrebare la societăţile economice de prin provincii, că óre când ar fi timpul mai potrivit de-a conchema pe reservişti, ca economia sĕ nu sufere daună.

—o—

In urma devastărilor prin grindină. Din comuna Băgău, lângă Aiud, ni-se scrie: In urma grindinei din 12 August n. c., strugurii s'au uscat cu desĕvîrşire, aşa că de vre-un cules nici vorbă nu póte fi. Viile încă au stat lipsite de frunde până în timpul mai apropiat; acum însĕ înverdesc ca primăvara, ba nu numai atât, ci produc chiar şi fruct nou. Infăţişare de primă-vară au şi arborii, cu deosebire pomii (merĭ, perĭ şi prunĭ), carĭ sunt copleşiţĭ de florĭ, ca primă-vara. Cucuruzul s'a mai reparat. Unde fructul a fost lovit de grindină — şi lovit e fiă-care pe-o parte — s'a putredit; incolo e desvoltat destul. Tuleii (penuşele) sunt plinĭ de viermĭ, din care causă vitele nici verdĭ nu-i mănâncă. In tótă comuna nu afli o singură pómă.

—o—

Un furt de dinamită sensaţional. Chiar acum în ajunul sĕrbărilor de deschidere a Porţilor de fier se depeşéză din Seghedin, că în comuna Greben de lângă Porţile de fier s'au furat în 11 c. nóptea *15 dulapurĭ de dinamită*. Se înţelege, că faptul acesta a produs acolo marĭ îngrijirĭ, şi la ordinul ministrului de interne ung. tótă gendarmeria din acel ţinut s'a pus în mişcare pentru de-a descoperi pe făptuitorii furtului. Până acum însĕ tóte cercetările au fost făr' de resultat.

—o—

O mirésă vĕdurà. Din Deeş ni-se scrie, că locuitorul de-acolo *Roth Károly*, farmacist şi mare proprietar, şi-a serbat într'una din dilele sĕptĕmânei trecute cununia sa in Cluşiu cu una dintre cele mai frumóse fiice ale acelui oraş. După nuntă, re 'ntorcându-se cu mirésa sa acasă, cel dintâiu lucru i-a fost, că s'a împuşcat. Când mirésa, care se afla într'o odaiă laterală, veni sĕ vadă ce s'a întêmplat, îşĭ află mirele mort. Se vorbesce, că causa sinuciderei ar fi fost gelosia; alţii spun, că sinucisul ar fi lăsat în urma sa o scrisóre, în care declară, că o bólă incurabilă l'a îndemnat sĕ-şĭ curme firul vieţei.

—o—

Talerĭ de 5 coróne. După cum scrie *„Pol. Ért.“* ministeriul de finance va pune în curênd în circulaţiă talerĭ noi de câte 5 coróne. Noii talerĭ nu vor fi cu mult mai marĭ decât talerii de un floren.

—o—

Concurenţĭ la stipendii. La 36 de stipendii, câte s'au publicat anul acesta în concurs din partea Consistoriului din Blaşiu, au concurat, după cum spune „Unirea“, *168 de inşĭ.*

—o—

Regele Belgiei în pericol de viéţă. Leopold, regele Belgiei, după cum se depeşéză din Bruxella, în 10 l. c. era în pericol de a-şĭ perde viéţa. Regele porni dela castelul sĕu Laecken spre gară centrală; caii dela calésca s'au împedecat şi calésca s'a rĕsturnat. Regele numai cu mare greu a putut scăpa din calésca, eşind pe-o feréstră. Luĭ nu i-s'a întêmplat nimic, dér adjutantele sĕu a căpătat mai multe rane.

—o—

Oficerĭ ruşĭ degradaţĭ. A produs fórte mare sensaţiă atât în Rusia cât şi în Austria faptul, că colonelul regimentului de dragonĭ rusesc din Bjelgorod, precum şi un locotenent al aceluiaş regiment au fost casaţĭ, ér alţĭ 11 oficerĭ, degradaţĭ la rangul de gregarĭ. Diarul oficios, „Invalidul rusesc“ anunţă, că pedepsirea acésta s'a întêmplat din causă, că amintiţii oficerĭ au silit pe un corporal sĕ comită represalii ilegale contra locuitorilor din comuna Miendzybozi (Podolia), pentru a rĕsbuna ofensa, ce i-se făcuse unui camerad al sĕu. Se vorbesce însĕ, că adevĕrata causă a pedepsirii ar fi împrejurarea, că oficerii respectivĭ s'ar fi esprimat în public în modul cel mai necuviincios despre proprietarul regimentului lor, care este monarchul Austriei, Francisc Iosif.

—o—

Mórtea unui naturalist savant. Din Neapol se telegrafiéză, că renumitul geolog Palmieri, a murit acolo repentin, în urma unui atac de apoplexiă. *Luigi Palmieri*, care s'a bucurat de cel mai mare renume şi ca meteorolog, s'a născut la 22 Aprilie 1807 în Faichio. Din 1828 a propus matematica şi fisica la liceele din Salerno, Campobaso şi Avellino; la 1845 a devenit profesor la şcóla de marină din Neapol, ér la 1847 a fost chiemat ca profesor de fisică la universitatea din Neapol. La 1854 a ajuns a fi preşedintele observatorului meteorologic de lângă Vezuv. Lumea cultă numai lui îi póte mulţămi observaţiunile cele mai esacte făcute asupra fenomenelor vulcanice. Cu ocasiunea erupţiunei vulcanice din 1872, Palmieri era p'aci sĕ-şĭ perdă viéţa. El a scris o carte despre erupţiunile Vesuvului intitulată: *„Annali dell' osservatorio vesuviano“*. A mai edat şi alte multe lucrărĭ fisice şi meteorologice.

—o—

Armată stabilă în Montenegru. Din Cetinje se anunţă, că principele Montenegrului, Nichita, a dat un ordin, în urma căruia se vor înfiinţa 10 regimente de infanteriă şi tot atâtea escadróne de cavaleriă, carĭ vor forma armata stabilă a Montenegrului. Lângă acestea vor fi împărţite 30 baterii de artileriă, şi se crede, că spesele echipărei vor fi acoperite de Rusia.

Esplosia dela pyrotechnia armatei române.

Vinerĭ pe la órele 2 şi jumĕtate după amiadĭ, pyrotechnia armatei române în Bucurescĭ, a fost teatrul unei nenorocirĭ îngrozitóre, causată prin explosiunea materiilor explosibile din atelierul unde se încărca focósele proectilelor de artilerie.

Doi lucrătorĭ ai pyrotechniei, Ştefan Dumitrescu şi Ion Niculescu, intrând în acel atelier şi deschidênd un dulap în care era depusă o mare cantitate de fulminant, aprópe două chilograme, fulminantul face de-odată explosie, producênd o detunătură puternică. Cei doi nenorociţĭ au fost trîntiţĭ la pământ şi ciuruiţĭ de bucăţĭ dela dulapurile şi mobilele carĭ se aflau în atelier, carĭ şi ele au fost cu desĕvîrşire sfărîmate.

La audul detunăturei toţĭ ceilalţĭ lucrătorĭ din Pyrotechnie înspăimântaţĭ au alergat în grabă sĕ vadă ce s'a întêmplat, prevestind o nenorocire. Când s'au apropiat de locul unde se întêmplase nenorocirea, spectacolul ce s'a înfăţişat înaintea ochilor lor, era îngrozitor. Cei doi lucrătorĭ, carĭ umblaseră la dulapul cu explosibil, erau întinşĭ pe scândurĭ fără de viaţă, cu figura şi întreg corpul mutilat de sfărîmăturĭ.

Afară de aceştĭ nenorociţĭ, carĭ şi-au pierdut viaţa, un mare numĕr de lucrătorĭ sunt grav rĕniţĭ. Dintre aceştia patru fete, lucrătóre în atelierele pyrotechniei şi alţĭ doi lucrătorĭ au grave loviturĭ la cap şi în diferite alte părţĭ ale corpului. Lucrătorul Tache Alexandrescu mai cu sémă era fórte greŭ rănit la cap şi starea lui inspiră seriόse îngrijirĭ. Afară de aceştia peste treidecĭ de lucrătorĭ şi lucrătóre sunt pârliţĭ la faţă şi au diferite contusiunĭ, carĭ din nenorocire sunt de puţină gravitate.

Cadavrele celor doui nenorociţĭ au fost scóse din atelier şi puţin timp mai în urmă, după sosirea autorităţilor, au fost expediate la Morgă. Rĕniţii au fost de urgenţă transportaţĭ la spitalul Filantropia.

Generalul Budişteanu, ministru de resbel, fiind înscüinţat, a sosit la faţa locului, pentru a-şĭ putea da seamă de acéstă nenorocire. Ceva mai târdiu a sosit şi Colonelul Vartiadi, comandantul pieţei. Comisarul secţiunei respective, sosit cel d'intâiu, începuse deja cercetările din ordinul d-lui procuror Hamangiu, care venise însoţit de medicul legist, d-l doctor Minovicĭ.

Acéstă esplosiune a produs o panică de nedescris printre toţĭ locuitorii cartierului, în cea mai mare parte rude cu lucrătorii din pyrotechnie.

Podul dela Severin.

De mai mult timp se vorbesce despre facerea unui pod peste Dunăre, care sĕ unéscă Severinul cu Cladova. Planul general ar fi: o liniă ferată, care, plecând din Severin şi traversând Cladova, Negotin, Niş, Procopiu, Pristina, Prisrend pe valea Drinului, prin Macedonia, sĕ ésă la portul San Giovani de Medunio în Adriatică, cam în faţa Brindizului.

Traseul acesta urmând a se esecuta de România, Serbia şi Turcia, se afirmă, că guvernul Sĕrbesc a şi început tratativele cu guvernul român pentru facerea podului peste Dunăre, şi cu guvernul otoman pentru construirea liniei ce traverséză Macedonia spre a eşi la portul San Giovani din Adriatică despre care vorbim mai sus.

Chestiunea acésta avênd un caracter nu numai economic dér şi politic, face ca tratativele sĕ mérgă încet, din causa studiilor ce sunt de făcut. Unele diare din strĕinătate pretind că Regele Serbiei va veni în curênd la Bucurescĭ spre a face o visită Regelui Carol şi cu acéstă ocasiune sĕ obţie asentimentul României la facerea podului dela Severin. Guvernul sârbesc crede, că o liniă ferată dela Severin la San Giovani în Adriatică ar pune România în posiţiune de a exporta cerealele şi vitele sale pentru Italia şi alte ţĕrĭ, mult mai repede şi mai eftin de cum se face acum.

Pentru Serbia avantagiul ar fi acela de a-şĭ asigura în Adriatică un port prin care sĕ-şĭ scurgă produsele sale, şi în acelaşĭ timp repedĭ mijlóce de comunicare cu Macedonia în partea traversată de disa cale ferată şi locuită de Sĕrbii de sub dominaţia otomană.

Reformele din Creta.

Étă concesiunile pe carĭ le-a acordat sublima Pórtă, în unire cu ambasadorii, Cretanilor:

Sultanul cu aprobarea puterilor va numi un guvernator general creştin pe timp de cincĭ anĭ. Guvernatorul general are dreptul de *veto* asupra legilor votate de adunarea provincială. Cu esceptiunea constituţiei, care e supusă sancţiunei imperiale, tóte legile după două lunĭ dela adoptarea lor se consideră ca sancţionate. În casul unei eventuale turburărĭ ce va isbucni în insulă, guvernatorul general póte sĕ dispună asupra trupelor turcescĭ, carĭ vor rĕmâne la garnizónele lor obicĭnuite.

Funcţionarii inferiorĭ vor fi numiţĭ de guvernatorul general, ér funcţionarii superiorĭ de Sultan.

Funcţiunile publice vor fi ocupate de două treimĭ de creştinĭ şi o treime de mahomedanĭ.

Alegerile adunării provinciale se vor face în fiă-care doi anĭ, şi cel puţin la doi anĭ urméză sĕ se convóce câte o sesiune. O sesiune duréză 40—80 de dile. Adunarea provincială va vota budgetul şi va cerceta socotelile şi raporturile guvernorului general. Pentru revizuirea constituţiei se cere o majoritate de două treimĭ. Nicĭ o lege nu se póte aplica fără sĕ fi fost votată de adunarea provincială.

Proiectul privitor la ridicarea budgetului, nu se póte pune în desbatere fără o expunere de motive a guvernatorului general, a consiliului administrativ şi a autorităţilor respective.

Jumĕtate din veniturile vamale, conform firmanului din 1887, revin în folosul insulei. Pórta ia asupra sa deficitul budgetar.

O comisiune mixtă de oficerĭ europenĭ va îndeplini reorganisarea gendarmeriei. O comisiune mixtă complectată eventual cu jurisconsulţĭ străinĭ va complecta justiţia.

Conform legilor, guvernatorul general va da concesiune pentru editărĭ de cărţĭ şi diare şi pentru înfiinţărĭ de tipografii şi asociaţiunĭ literare.

Imigraţii africanĭ numai cu permisiunea guvernatorului general pot sĕ se aşede în insulă. Guvernatorul general are facultatea de a expulza pe ómenĭ fără averĭ şi periculoşĭ siguranţei publice, dér fără a vĕtăma drepturile de carĭ se bucură supuşiĭ străinĭ.

SCIRI ULTIME.

Bucurescĭ, 2 Septemvre. La marea revistă militară de pe platoul dela Cotrocenĭ, M. S. Impĕratul Francisc Iosif va purta uniforma de colonel român de artilerie, ca proprietar-şef al unui regiment de artilerie cu cordonul Stelei României. Regele Carol va purta uniforma de colonel de infanteriă austriacă.

Budapesta, 13 Septemvre. In Ipolyság a vorbit contele Apponyi dicênd, că fusiunea ar însemna acuma capitulare. „Ne ameninţă“, adause el, „un pact rĕu cu Austria, urcarea cvotei şi convenţia vamală. Trebue sĕ luptăm contra acestora în interesul ţerei.“ Incheiând dise, că liberalismul maghiar póte conta într-tot-déuna la el şi că dênsul nu va trece în tabĕra revisioniştilor.

Viena, 13 Septemvre. Marele meeting ţĕrănesc din Austria de jos a luat, la propunerea lui Lueger, resoluţiunea, ca pactul sĕ nu se înnoéscă, decât decă se va urca cvota Ungariei în mod însemnat şi decă se vor da garanţii, că convenţia vamală şi comercială va fi în mod cinstit respectată de Ungaria.

DIVERSE.

Consumul cărnei de cal şi măgar în Germania. După statistica oraşelor din Germania, consumul cărnei de cal şi măgar din anul 1893—94 în acele oraşe este: Breslau în anul 1894 s'au tăiat 2884 caĭ, în Crefeld 458, Dortmund 539, în Görlitz 378, în Düsseldorf 957, în Berlin 7720, în Hamburg 951, Stuttgart 125 şi în Augsburg 665. Cu totul au fost tăiaţĭ 28 164 caĭ, ér măgarĭ în Strassburg au fost tăiaţĭ 21, în Berlin 6 şi în Freiburg 6.

Literatură.

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut **Sintaxa limbei latine pentru clasa III şi IV gimnasială**, de *Vasile Goldiş*, profesor gimnasial în Braşov. Un op fórte voluminos, conţinênd 264 pag. format mare 8⁰. Hârtiă fină şi tipar curat, arangiat fórte cu gust. Preţul 1 fl. 40 cr.; în asemĕnare cu mărimea opului, acest preţ e cât se póte de moderat.

Editura fondului „Coressi“.

Acesta este primul op tipărit pe spesele şi în editura cunoscutului fond de editură *„Coresi“*, înfiinţat în anul şcolar trecut şi susţinut cu marĭ jertfe materiale din partea d-lui director şi a d-lor profesorĭ dela şcólele medii române din loc. Asupra valórei acestui op, a căruia lipsă era simţită la noi de decĭ de anĭ, s'a pronunţat în mod favorabil d-l director gim-

nasial Virgil *Onițiu* într'o recensiune, făcută într'una din conferențele profesorale din anul școlar trecut, pe care recensiune o găsim publicată în Programa școlelor nóstre din Brașov de pe anul școl. 1895—96. Ca *sistem*, dice d-l Onițiu în recensiunea sa, cartea este o inovațiune bine reușită, prin care manualul de față se ridică peste tóte manualele de asemenea natură. *Metoda* autorului de-a ușura școlarului apropiarea materialului sintacsei latine este o altă inovațiune, pe cât de originală în ramul acesta de sciință, pe atât de escelentă și de consecuent esecutată. Ce privesce *materialul* sintactic cuprins în acest manual, el este astfel întocmit, ca sĕ nu îngreuneze memoria școlarului cu un balast enorm de subtilitățĭ scientifice, nicĭ cu sute și mii de escepțiunĭ, mărginindu-se numai la ce e esențial și neapĕrat a se sci pentru a înțelege clar și corect pe autorii latinĭ și pentru de-a sci traduce corect și elegant latinesce din limba română. Autorul mai are meritul de-a fi aflat și stabilit unele legĭ sintactice clare și ușóre, în urma necunoscinții cărora sintacsa latină oferia pănă acum greutățĭ de neînvins pentru școlarĭ și profesor.

Acesta este în reasumat cuprinsul recensiunei d-lui Onițiu, pe basa căreia corpul profesoral a primit a se tipări acest manual în editura fondului „Coresi". El conține la urmă și un vocabular complet latin-român.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Septmvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.15
Renta de corone ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.35
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	155.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	139.75
Renta de hârtie austr.	101 70
Renta de argint austr.	101.70
Renta de aur austr.	123.55
Losurĭ din 1860	145 50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	954 —
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	407.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	373.—
Napoleondorĭ	9.53½
Mărcĭ imperiale germane	58.65
London vista	119 60
Paris vista	47.47½
Rente de corone austr. 4%	101.35
Note italiene	44.40

Cursul pietei Brașov.

Din 14 Septemvre 1896.

Banonote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	110.79

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA" de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca **o apă medicinală** prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbărĭ de mistuire, maladiele stomacului, a rĭnichilor, a beșicii udului** și **ale organelor respiratóre** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcĕtor — va îndeplinì chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU **în Brașov:** strada Căldărarilor Nr. 68, în **Sibiiu, Sighișóra** și în **Alba-Julia:** la D-l I. B. Misselbacher sen., în **Cluj:** la Segesváry és társai, în **Deva:** la Balog Gyula, în **Orăștie:** la Németh János.

Cu tótă stima:

1025,16—100

Administrațiunea isvorului „**MATILDA.**"

JOSEF GYÖRGY,

(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Maiŭ 1896.**

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de person.
10 —	8.05		8 05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15	↓	Budapesta	↑	7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50	↓	Mezö-Telegd	↑	10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27	↓	Apahida	↑		5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10 40	4 45	7.27		Ghiriș		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra			2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6.19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12 55	7.30	8.33	sos.	Teiuș	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08	Da 1 Iunie în tótă Joia și în sărbători oat. și or. comunică la Sinaia		↓	Crăciunel	↑		12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blașiu		2.48	12.40	7 30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	2.15	11.41	6.56	11.10	1.35
2.13	1.02	3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6.54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59	↓	Mediaș	↑		10.55	6.41	10.48	12.45
3 04	1.39	4 45		10.22		Elisabetopol		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighișóra		1.06	9.42	5.53	9.43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Hașfalĕu		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6 12		8 37		12.58		Agoștonfalva			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apața		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra			5.58	3 16	6 33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Brașov	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2 19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4.40	5.59	12.26	7.30	3 01	↓	Timiș	↑	9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6.29	1 11	8.00	3 31		Predeal		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11.25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón					Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	↑	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40	↓	Ludoș			7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău			6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorhei	pl.		5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.			9.20	5.04	9.35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.			7.54	3.30	8:05

Ghiriș — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.				tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	↓	Ghiriș	↑	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41		Turda		4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tren de persón	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt					tren mixt	Tren mixt	tren de persón.	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05	↓	pl.		sos.	7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt				trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	↓	Simeria	↑	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46		Cerna		4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12		Hunedóra		4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrnești

trenu mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu mixtŭ						trenu mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu mixtŭ
8.35	4.55	4 30		↓	Brașov	↑		7.44	1.29	8 31
10 28	6.36	5.49			Zêrneștĭ			6.20	12.05	7 20

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	4.20		↓	Mureș-Ludoș	↑		6.46	7.21	Numai Vinerea circulă
5 03	Numai Lunia comunică 10.28	5.35			Zau			5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța comunică			Țagu-Budatelic			Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54				St. Mihaiu de câmpie				3.44	8.46
8.33	3.02				Lechința				2.48	7.43
9 07	3.41				Ș.-Măghiăruș				2.01	6.52
9.59	4 55				Bistrița				1.16	5.55

Arad — Timișóra

6.20	11.25	5.		↓	Arad	↑		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14			Vinga			9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39			Timișóra			8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10		Seghedin.		6.05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.